

Voor wie doen we wat?

Hulpmiddel voor professionals om intensiteit en vormen van integraal werken beter te herkennen.

Verskillende vormen van integraal werken?

Integraal werken, het bieden van samenhangende zorg vanuit een brede blik en in [domeinoverstijgende] samenwerking met andere organisaties, is nodig wanneer er sprake is van meervoudige problematiek op verschillende leefgebieden. Integraal werken is echter niet één manier van werken, maar kent verschillende vormen die wisselen in intensiteit en doel.

Een hulpmiddel!

Dit hulpmiddel is bedoeld om professionals meer bewust te maken van de verschillende vormen van integraal werken. De reflectievragen kun je gebruiken als checklist voor jezelf, als gespreksmiddel met het gezin, of in een casuïstiek-bespreking of multidisciplinair overleg met collega's. Het helpt om bewust na te denken in hoeverre de vorm en intensiteit van integraal werken past bij de hulpvragen en doelen van het gezin.

Reflectievragen

Startvraag: Zijn er doelen van het gezin of de verschillende gezinsleden waar je verschillende professionals voor nodig hebt? Bedenk samen: **Wat** is er voor nodig om deze doelen te bereiken? **Wie** is er nodig om deze doelen te bereiken? **Welke** mate van samenwerking is nodig?

Niveau van het gezin

Is er met een brede blik naar het gezinsfunctioneren gekeken?

Denk hierbij aan:

- Zien we problematiek bij meerdere gezinsleden?
- Zien we problematiek op meerdere leefgebieden?
 - Zoals wonen, werken, school, financiën.

Wat is de draagkracht en -last van het gezin?

Bij welke hulpvragen ligt de prioriteit volgens het gezin en hulpverlening?

Niveau van professionals

Welke hulpverlening is betrokken bij het gezin?

- Wat gebeurt er in de betrokken hulpverlening?
- Is er afstemming tussen verschillende professionals?
- Is iedereen betrokken die nodig is?

Welke vormen van integraal werken met andere professionals bestaan er al in deze casus en wat hebben deze opgeleverd?

Wie neemt hulp bij op- of afschalen over?

- Wanneer en hoe moeten we die professionals betrekken?

Niveau van organisatie en beleid

Wat hebben we als organisatie zelf in huis en kunnen we bieden?

Heb je goed zicht op de verschillende samenwerkingsinitiatieven in jouw regio, in jouw buurt?

Heb je goed zicht op de sociale kaart van jouw gemeente/regio?

- Weet je wie je kunt benaderen bij vragen of voor advies?

Is het ook financieel en organisatorisch mogelijk om een intensieve vorm in te zetten en waar kun je dat neerleggen?

Intensiteit en vormen van integraal werken

In deze tabel staan de verschillende intensiteiten van integraal werken beschreven, gevolgd door voorbeelden van vormen van integraal werken en specifieke aandachtspunten. De tabel is bedoeld ter kennisgeving, om het bewustzijn over de veelzijdigheid van integraal werken te vergroten.

Intensiteit	Vorm	Aandachtspunten
Segregatie (laag intensief) Iedere professional werkt vanuit zijn of haar eigen organisatie. Er is verder weinig verbinding en afstemming tussen professionals.	Brede screening en diagnostiek Samen met het gezin wordt in kaart gebracht welke problemen er spelen op verschillende levensgebieden, maar ook wat de krachten van het gezin zijn. Voorbeelden van methoden voor brede screening en diagnostiek zijn een verklarende analyse, de GIZ methodiek, en de Signs of Safety methode.	<ul style="list-style-type: none">• Neem altijd de tijd voor brede screening en diagnostiek.• Zorg dat er bij aanvang van een traject een compleet plaatje van krachten en klachten van een gezin is.• Bespreek met gezinsleden wat er vanuit het brede plaatje met elkaar gedeeld mag worden, dus ook binnen het gezin.• Bepaal samen met het gezin prioriteiten en een passende vorm van integraal werken.
Connectie (laag tot midden intensief) Professionals die betrokken zijn bij een gezin stemmen af, maar werken afzonderlijk van elkaar. Deze afstemming is vaak niet vastgelegd in samenwerkingsafspraken, maar vindt ad hoc plaats.	Informatie delen en consultatie/advies Delen van informatie over de doelen of de voortgang van het hulpverleningsproces. Een professional vraagt advies over een hulpverleningstraject aan een andere professional met specifieke expertise (binnen of tussen organisaties). Dit kan eenmalig, maar ook op regelmatige basis vanuit samenwerkingsafspraken.	<ul style="list-style-type: none">• Maak afspraken met het gezin over welke informatie wordt gedeeld en waarom.• Maak afspraken met de andere professionals over de vorm en frequentie van het delen van informatie.• Maak duidelijke afspraken over de wijze van consultatie en wat dit voor de ander betekent in termen van regie en verantwoordelijkheid.
Coördinatie (midden intensief) Samenwerkingsafspraken tussen verschillende betrokken professionals, bijvoorbeeld in de vorm van een gezamenlijk hulpverleningsplan. Dit kan binnen een organisatie of tussen organisaties plaatsvinden.	Zorgcoördinatie en colocatie Een zorgcoördinator houdt zicht op het hulpverleningsplan, het nakomen van doelen, maar ook op het proces, zoals het faciliteren van samenwerking en afstemming tussen alle betrokken professionals. Bij colocatie werken verschillende professionals onder één dak, zoals bijvoorbeeld bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. Professionals kennen elkaar beter, wat bijdraagt aan een warme overdracht.	<ul style="list-style-type: none">• Zorg voor heldere taakverdeling, zodat duidelijk is wanneer wie betrokken moet zijn en aangesproken kan worden.• Coördineer de zorg samen met het gezin.• Organiseer bij colocatie (in)formele ontmoetingen om elkaar beter te leren kennen.
Coöperatie (midden tot hoog intensief) Coöperaties zijn formele samenwerkingsverbanden waarin professionals vanuit verschillende organisaties en domeinen samenwerken.	Multidisciplinaire teams (1) Professionals met verschillende expertises werken samen in een multidisciplinair team . Vaak zijn er sterke lijnen naar de eigen moederorganisatie bijvoorbeeld doordat professionals deels nog in de moederorganisatie werken, of intervisie en bijscholing daar plaatsvindt.	<ul style="list-style-type: none">• Heb aandacht voor de juiste randvoorwaarden voor samenwerking, zoals gedeelde dossiers, registratiesystemen en financiering, maar ook voor teamontwikkeling.• Maak duidelijke afspraken over verantwoordelijkheden en rol- en taakverdeling in een multidisciplinair team. Leg dit ook goed uit aan het gezin.
Integratie (hoog intensief) Verschillende organisaties fuseren om in gezamenlijkheid zorg te verlenen. Hierbij zijn vaak de verschillende organisatiestructuren en financiën ook geïntegreerd.	Multidisciplinaire teams (2) Volledig geïntegreerde multidisciplinaire teams zijn vaak voor een specifieke doelgroep en bestaan uit bepaalde specialismen waarvan de organisaties (deels) fuseren of een nieuwe organisatie oprichten. Professionals werken hier dus vanuit één organisatie aan vraagstukken van gezinnen, die voorheen vanuit aparte organisaties en domeinen benaderd werden.	<ul style="list-style-type: none">• Zorg dat iedere professional zijn/haar eigen specialisme behoudt binnen het volledig geïntegreerde team.• Maak en faciliteer tijd en ruimte om de eigen expertise te blijven ontwikkelen.• Maak duidelijke afspraken over verantwoordelijkheden en rol- en taakverdeling in het team. Leg dit ook goed uit aan het gezin.